

۵- سایر فعالیت‌های مربوط به تولید آمار

به‌روزرسانی فهرست آمارهای رسمی ایران

یکی از مؤلفه‌های نظام آماری — مدرن «فهرست آمارهای رسمی» است. مرکز آمار ایران به‌عنوان یگانه مرجع رسمی نظام ملی آماری ایران و به‌عنوان یک نهاد حاکمیتی بی‌طرف، بنا به تکلیف "برنامه ملی سوم توسعه آمار کشور" و با هدف یک‌پارچه‌سازی، ساماندهی، حذف موازی‌کاری و ظرفیت‌سازی در نظام ملی آماری ایران در تعامل کمیته‌های آماربخشی دستگاه‌های اجرایی اقدام به تهیه فهرست آمارهای رسمی ایران نموده‌است. به منظور شناخت دقیق و همه‌جانبه فهرست، برای هر یک از شاخص‌ها یا متغیرهای آن، شناسنامه‌ای شامل سیزده جزء تهیه شده که شامل مواردی از قبیل عنوان، روش محاسبه، متولی، تعاریف استاندارد، سطح جغرافیایی، تفکیک‌ها و ... است. برای دریافت این اطلاعات و تسهیل ارتباط میان مشارکت‌کنندگان و همچنین به منظور ارائه شاخص‌های نهایی فهرست به کاربران آماری، سامانه ملی شناسنامه شاخص‌های آماری

تهیه و در بستر درگاه ملی آمار به آدرس <https://statlst.sci.org.ir> قرار داده شده‌است. این فهرست هرساله با همکاری کمیته‌های آمار بخشی و سازمان برنامه و بودجه کشور مورد بازنگری قرار می‌گیرد و به‌روزرسانی می‌شود. اقدامات انجام شده در سال ۱۴۰۳ در این زمینه به شرح زیر است:

- برگزاری جلسه با ۲۳ کمیته آمار بخشی (با حضور ۱۰ امور سازمان برنامه و بودجه کشور) و تصویب ۵۶۸ متغیر و شاخص در فهرست ۱۴۰۳؛
- تکمیل شناسنامه‌های فهرست آمارهای رسمی کشور ۱۴۰۳؛
- انتشار فهرست آمارهای رسمی کشور ۱۴۰۳ و شناسنامه‌های آنها از طریق سامانه شاخص‌ها؛
- اضافه نمودن لینک آمار و اطلاعات مربوط به هر شاخص/متغیر آمار رسمی در درگاه ملی آمار برای سهولت دسترسی کاربران؛
- بررسی و پوشش شاخص‌های قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران در فهرست آمار رسمی با

دعوت از نمایندگان امورهای بخشی
سازمان برنامه و بودجه کشور و نیازسنجی
از آن سازمان به عنوان کاربر اصلی؛

- تهیه داشبورد فهرست آمار رسمی؛
- انجام مقدمات تدوین فهرست آمارهای رسمی کشور ۱۴۰۴؛
- استانداردسازی تعاریف و مفاهیم مورد نیاز فهرست آمار رسمی؛
- دریافت تأیید الکترونیکی تعاریف استاندارد و درج در سامانه تعاریف؛
- انتشار نشریه تعاریف و مفاهیم استاندارد؛
- راه اندازی سامانه پیامک خودکار سامانه تعاریف استاندارد.

استقرار و پیاده سازی چارچوب مدیریت کیفیت آمارهای رسمی

مرکز آمار ایران به عنوان مهم ترین سازمان تولیدکننده آمار رسمی و نیز به عنوان هماهنگ کننده فعالیت های آماری نظام آماری، اقدامات متعددی در زمینه ارتقا و تضمین کیفیت آمارهای این مرکز و آمارهای رسمی نظام آماری انجام داده است که اهم آنها به شرح زیر است:

- بررسی مستندات ۲۰۰ عنوان شاخص عنوان آمار رسمی دستگاه های متقاضی دریافت گواهی نامه کیفیت و صدور

تقدیرنامه برای ۱۷۳ عنوان شاخص و
نماگر آمار رسمی؛

- مدیریت و هماهنگی کمیته فنی کیفیت آمارهای نظام آماری به منظور بررسی مستندات دستگاه های اجرایی متقاضی دریافت تقدیرنامه اهتمام به کیفیت و ارائه راهنمایی جهت رفع مشکلات؛
- تدوین مرحله اول پیش نویس دستورالعمل نشان تعهد به کیفیت و ابلاغ توسط رئیس شورای عالی آمار؛
- برقراری ارتباط بین چارچوب تضمین کیفیت (NQAF) و مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری (GSBPM)؛
- تأمین داده های اولیه بر اساس لاگ و ارزیابی کیفیت سرشماری کشاورزی با استفاده از آن؛
- بررسی روند شاخص های کیفیت (عدم تکمیل پرسشنامه) طرح های آمارگیری (هزینه و درآمد، نیروی کار، صنعت، معدن، جامع بازرگانی)، ارائه داشبوردها و تحلیل؛
- تهیه گزارش جامع ارزیابی کیفیت طرح صنعت (اجرای ۱۴۰۰)؛
- مشارکت در کارگروه های مرتبط UN- NQAF؛
- تهیه داشبوردهای کیفیت طرح های آمارگیری منتخب؛

- بررسی وضعیت اجرا تا انتشار طرح‌های آمارگیری مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ و تهیه گزارش مربوط بر اساس مقایسه با استانداردهای SDDS و GDDS؛
- راه‌اندازی تأییدیه الکترونیکی تعاریف استاندارد شده به‌جای فرم کاغذی؛
- راه‌اندازی پیامک هشدار برای تعاریف تأیید نشده در موعد مقرر؛
- تدوین شیوه‌نامه استاندارد ارسال ریزداده‌های ثبت اداری (اثر).

تدوین، بازنگری و انتشار طبقه‌بندی‌های آماری

استفاده از آمار و اطلاعات گردآوری شده از سرشماری‌ها و طرح‌های مختلف آماری زمانی میسر است که داده‌ها با بهره‌مندی از سیستمی منظم و منطقی طبقه‌بندی شوند. به همین منظور طبقه‌بندی‌های آماری به عنوان چارچوبی استاندارد و مقایسه‌پذیر برای معرفی منظم جریان‌های اقتصادی و نیز به منزله ابزاری مطمئن برای نشان دادن کمبودها و نقایص آمار و اطلاعات به کار می‌رود و از دیرباز مورد توجه جوامع و سازمان‌های بین‌المللی بوده‌است؛ از این‌رو برای پدیده‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی طبقه‌بندی‌های مشخصی تهیه و استفاده از آنها را به کشورهای عضو توصیه نموده‌اند. این مرکز به عنوان مرجع رسمی آمار کشور و به

- تدوین گزارش ارزیابی کیفیت چارچوب آمارگیری طرح‌های آماری منتخب.

تدوین و توسعه استانداردهای آماری موردنیاز نظام آماری کشور

استانداردهای آماری از زیرساخت‌های تولید آمار و ابزار اصلی هماهنگی و انسجام در نظام آماری است. از این‌رو بر اساس قانون، تهیه و ارائه استانداردهای آماری از جمله اهداف عملیاتی سالانه مرکز در نظر گرفته می‌شود که فعالیت‌های سال ۱۴۰۳ به شرح زیر است:

- پیگیری اخذ استاندارد ملی برای «مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری» از سازمان ملی استاندارد؛
- برگزاری جلسات و اجرای بهبودهای مرکز (۲۸ بهبود) بر اساس مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری؛
- اجرا و مستندسازی مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری در سه طرح آمارگیری منتخب؛
- راه‌اندازی سامانه بارگذاری مستندات طرح‌های آماری مرکز براساس سی‌وچهار گام اجرایی طرح‌های آماری؛
- ترجمه متن استانداردهای تبادل داده و فراداده آماری: چارچوبی برای استانداردهای فنی تبادل داده و فراداده آماری؛

منظور اجرای ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران، پیاده‌سازی و بازنگری طبقه‌بندی‌های آماری را مورد توجه خاص قرار داده‌است. فعالیت‌های انجام‌شده در این زمینه به شرح زیر است:

- بازنگری و انتشار طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران (IRSIC) با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی؛
- تدوین فهرست فعالیت‌های اقتصادی ایران و درج در درگاه ملی امور مجوزهای وزارت امور اقتصادی و دارایی؛
- اخذ استاندارد ملی برای طبقه‌بندی مشاغل ایران (IRSCO)؛
- کدگذاری اطلاعات رشته و مدرک تحصیلی پایگاه داده‌های بخش آموزش در سرشماری ثبتی‌مبنا؛
- ارزیابی کدگذاری طرح نیروی کار ۱۴۰۳؛
- تدوین مستندات آموزشی طبقه‌بندی‌های آماری؛
- راه‌اندازی کدگذاری هوشمند بر اساس الگوریتم‌های آماری در طبقه‌بندی‌های آماری.

مدیریت نظارت بر فرایند تولید آمار

یکی از مهم‌ترین ارکان مدیریت نوین، موضوع نظارت است. نظارت، فعالیتی منظم و مستمر است که به‌منظور بررسی تطبیقی

عملکردها با معیارها و ضوابط پیش‌بینی شده، شناسایی نوع انحرافات و خطاها، واکاوی علل و منابع بروز خطاها، برطرف کردن خطاها و جلوگیری از ادامه و استمرار خطاها (به‌ویژه خطاهای سیستماتیک) طراحی شده است. مرکز آمار ایران به عنوان یک نهاد نظارتی در نظام آماری کشور در تمامی مراحل تولید آمار، با شیوه‌های مختلف ستادی (نظارت برخط از طریق تحلیل داده و تهیه داشبوردهای نظارتی)، نظارت برون سازمانی و درون سازمانی و به‌کارگیری «گروه بازتماس» در کنترل کیفیت و تهیه گزارش‌های نظارتی ایفای نقش می‌کند. اهم فعالیت‌های انجام شده در سال ۱۴۰۳ به شرح زیر است:

- راه‌اندازی اتاق پایش و نظارت طرح‌های آمارگیری و سرشماری‌ها با هدف افزایش کیفیت در حین اجرای آمارگیری و همچنین رصد کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری کشور؛
- هوشمندسازی نظارت بر فرایند تولید آمار از طریق طراحی و تهیه داشبوردهای نظارتی ۱۹۷ طرح آمارگیری و نظارت برخط مأمور آمارگیر با استفاده از نرم‌افزارهای «پریم اورا» و «پاور بی‌آی»؛
- تهیه گزارش‌های آسیب‌شناسی طرح‌های نیروی کار، فهرست‌برداری پایه نمونه و سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳؛

داشبورد سری زمانی طرح‌های آمارگیری شامل شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک مأموران آمارگیر و به‌صورت برخط، طراحی داشبورد نتایج سالانه طرح آمارگیری از نیروی کار به منظور تهیه گزارش وضعیت بازار کار، نمایش سری زمانی نتایج طرح به تفکیک سال، استان، جنس و... و تهیه داشبورد طرح آمارگیری از گردشگران ملی بهار ۱۴۰۳.

۲- «استفاده از ابزارهای نوین در رصد عملکرد مأمور آمارگیر از طریق GPS»: رؤیت مستندات و داشبوردهای مذکور از طریق لینک زیر امکان‌پذیر است که به دلیل محرمانگی برخی از اطلاعات مندرج در داشبوردها، دسترسی طی هماهنگی با مرکز آمار ایران تعریف و ارائه خواهد شد.

<https://rpt.sci.org.ir:۴۰۰۰>

تهیه و به‌هنگام‌رسانی نقشه‌ها و فایل عناصر جغرافیایی

نقشه‌های آماری به منظور اجرای بهینه سرشماری‌ها و آمارگیری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، بنابراین هر چه کامل‌تر و گویاتر باشند کنترل پوشش جغرافیایی بهتر انجام شده و نتایج دقیق‌تری برای سرشماری یا آمارگیری حاصل می‌گردد.

- نظارت بر مرحله آموزش طرح‌های آمارگیری؛
- نظارت بر فرایند اجرای طرح‌های آمارگیری مرکز و تهیه گزارش‌های مربوط؛
- مدیریت نظارت بر سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳ و تهیه بیش از ۲۰ گزارش نظارتی (در قالب گزارش‌های فوری، موردی و دوره‌ای)؛
- تهیه داشبورد رده‌های اجرایی تمام طرح‌های مرکز آمار برای کل کشور به تفکیک استان؛
- رصد مأمور آمارگیر از طریق GPS در سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳ و طرح نیروی کار و راستی‌آزمایی مراجعه و تکمیل حضوری پرسشنامه تبلتی در سرشماری؛
- تدوین شیوه‌نامه و شاخص‌های ارزیابی محور آمار و اطلاعات استان‌ها در جشنواره شهید رجایی.

در این بخش برخی اقدامات تحول‌آفرین مرکز در حوزه نظارت و افزایش کیفیت آمارها در سال ۱۴۰۳ به شرح ذیل است:

- ۱- طراحی و راه‌اندازی **داشبوردهای برخط و به‌روز** در موضوعات نظارت طرح‌های آمارگیری و کنترل خطاها، ارزیابی کیفیت آمارهای رسمی دستگاه‌های اجرایی، فهرست آمارهای رسمی و زمان انتشار نتایج طرح‌های آماری و همچنین تهیه

به‌هنگام‌رسانی نقشه‌های آماری توسط بخش خصوصی و شرکت‌های مشاور دارای رتبه نقشه‌برداری از سازمان برنامه و بودجه انجام می‌گیرد و معاونت آمار و اطلاعات استان به عنوان ناظر اولیه و مرکز آمار ایران به عنوان ناظر عالی به روند به‌هنگام‌رسانی نقشه‌ها نظارت دارند. با توجه به دقت بالای نقشه‌های آماری، نظارت بر بهنگام‌رسانی اهمیت به‌سزایی دارد. در سال ۱۴۰۳ تعداد ۸۴ شهر به مساحت ۷۵ هزار هکتار و ۳۸۴ آبادی بلوکه به مساحت ۴۵ هزار هکتار و تعداد ۱۸۲۸۶ آبادی مورد به‌هنگام‌رسانی قرار گرفت.

در خصوص فایل عناصر جغرافیایی موارد ذیل انجام پذیرفته است:

به‌هنگام‌رسانی فایل جغرافیایی ۱۴۰۲: این فعالیت که در مهرماه ۱۴۰۲ آغاز شده بود، در پایان خردادماه ۱۴۰۳ خاتمه یافت و فایل جغرافیایی تهیه شده به عنوان فایل چارچوب سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳ مورد استفاده قرار گرفت. در به‌هنگام‌رسانی فایل جغرافیایی تغییرات نقشه و مصوبات هیئت دولت اعمال می‌گردد.

تهیه فهرست سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳: پس از اتمام عملیات حوزه‌بندی و تهیه نقشه حوزه‌های سرشماری، با استفاده از فایل

نقشه‌ها فهرست سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳ تهیه شد.

مشارکت در تهیه فایل بازسازی آدرس‌های آماری ۱۴۰۲: پس از تهیه فایل جغرافیایی ۱۴۰۲، فهرست تغییرات آن نیز تهیه شده و به منظور بازسازی آدرس‌های آماری، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ادامه عملیات میدانی طرح رفع مغایرت: در این مرحله گروه‌های نقشه استان‌ها با انجام عملیات میدانی، نقاطی از فهرست وزارت کشور را که در مرحله قبل وضعیت آن‌ها مشخص نشده بود، با همکاری دفاتر تقسیمات استانداری‌ها تعیین وضعیت می‌کنند.

به‌هنگام‌رسانی فایل جغرافیایی ۱۴۰۳: این فعالیت به دلیل اجرای سرشماری کشاورزی عمومی ۱۴۰۳ از نیمه بهمن ۱۴۰۳ آغاز شده و تا پایان خرداد سال ۱۴۰۴ ادامه خواهد یافت. در به‌هنگام‌رسانی فایل جغرافیایی تغییرات نقشه و مصوبات هیئت دولت اعمال می‌گردد.

اتصال ژئوکدپستی به نقشه‌های آماری

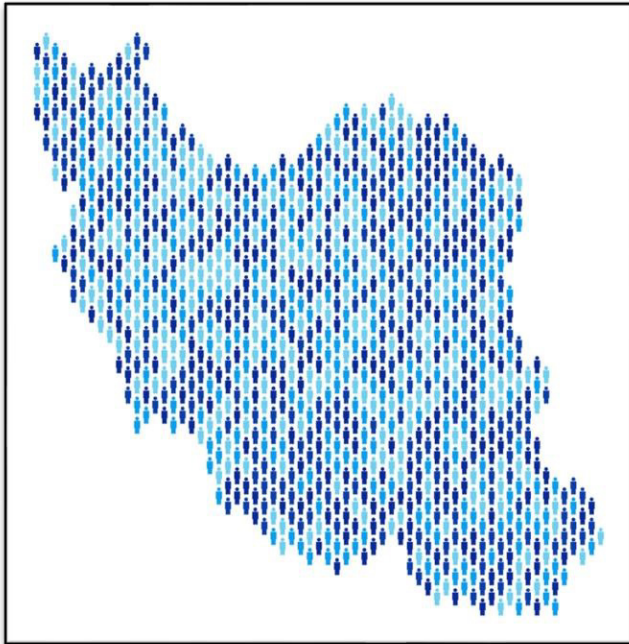
هدف از این فعالیت اتصال آخرین نسخه ژئوکدپستی شرکت پست به آخرین نقشه‌های به‌هنگام شهری موجود و رفع مغایرت نقاط ژئوکد فاقد آدرس آماری تا پایان سال ۱۴۰۳ بوده‌است. آخرین پایگاه داده ژئوکدپستی

کدپستی به نقشه‌های آماری انجام گردید. با توجه به متفاوت بودن نقشه‌های پایه مورد استفاده شرکت پست و مرکز آمار ایران، اختلافاتی در نقشه‌ها وجود دارد که در دستور کار رفع مغایرت کدپستی و نقشه‌های آماری قرار گرفت. حالت‌های مختلف وضعیت نقاط ژئوکد نسبت به بلوک آماری شامل نقاط ژئوکدپستی فاقد بلوک آماری و بلوک‌های آماری فاقد ژئوکدپستی است.

شهری کشور در آبان سال ۱۴۰۰ از شرکت پست دریافت گردید. براساس دستورالعمل‌های تهیه‌شده، عملیات تبدیل پایگاه اطلاعات توصیفی شرکت پست به shapefile انجام و در ادامه برای هر استان یک Geodatabase حاوی مجموعه داده شهرهای آن استان تشکیل شد. با توجه به اینکه عملیات ژئوکدپستی شهری هنوز به اتمام نرسیده‌است، برای شهرهایی که دارای این اطلاعات بودند، عملیات اتصال

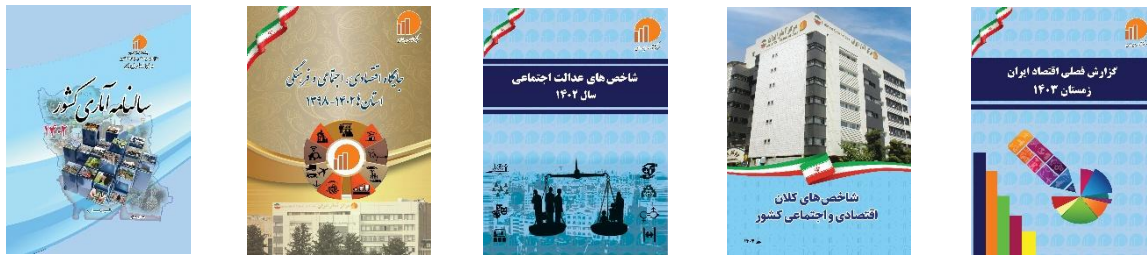

برآورد جمعیت و خانوار

- برآورد جمعیت خانوارهای معمولی ساکن و گروهی برای فصل زمستان ۱۴۰۲ و نیز فصول بهار، تابستان و پاییز ۱۴۰۳ (برای طرح‌های هزینه و درآمد خانوار و نیروی کار)؛
- بررسی جمعیت جوان ۱۵ تا ۲۴ ساله و روند سالمندی، پیش‌بینی واجدین شرایط حضور در انتخابات ریاست جمهوری در تیر ماه ۱۴۰۳؛
- تهیه و بررسی برخی از شاخص‌های آماری از جمله نسبت سالخوردگی جمعیت، رشد جمعیت، نسبت جوانی جمعیت و تهیه شاخص اجتماعی - اقتصادی و جمعیتی مورد نیاز معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری؛
- استخراج داده‌های جمعیت از داده‌های سازمان ثبت احوال کشور برای انتخابات ریاست جمهوری؛
- تهیه گزارش جمعیتی اطلاعات مسکن خانوار از مناطق شهر تهران (۳،۲،۱ و ۵) تحت پوشش آستان قدس رضوی؛
- تهیه اطلاعات اجتماعی - اقتصادی و جمعیتی مورد نیاز سازمان برنامه و بودجه، تهیه شاخص‌های متعدد جمعیتی برای داشبورد ریاست جمهوری؛
- تهیه شاخص‌های مختلف جمعیتی بنا به تقاضاهای مختلف کاربران، تهیه گزارش برای مجمع تشخیص مصلحت نظام در مورد مجموعه اقدامات مرکز آمار ایران در خصوص ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیت از سوی مقام معظم رهبری، تهیه گزارش مجموعه اقدامات مرکز آمار ایران در مورد قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت برای مقامات، برآورد جمعیت شهرهای مختلف بنا به تقاضاهای متعدد کاربران، برآورد جمعیت و خانوار برای دهستان و شهرهای آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۴۰۴؛
- بازسازی جمعیت و خانوار نتایج سرشماری های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ در قالب فایل جغرافیایی سال ۱۴۰۲.

انتشار سالنامه آماری، نشریات آماری ادواری و گزارش‌های مرکز آمار ایران

- تهیه و انتشار سالنامه آماری کشور (نسخه فارسی سال ۱۴۰۲ و نسخه انگلیسی سال ۱۴۰۱)؛
- تهیه و انتشار نشریه شاخص‌های برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ۱۴۰۲-۱۳۹۸ ؛
- تهیه و انتشار نشریه جایگاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان‌های کشور ۱۴۰۲-۱۳۹۸ ؛
- تهیه و انتشار نشریه شاخص‌های عدالت اجتماعی- سال ۱۴۰۲ ؛
- تهیه و انتشار گزارش فصلی اقتصاد ایران ؛
- تهیه و انتشار نشریه فصلی وضعیت اجتماعی و فرهنگی کشور ؛
- تهیه و انتشار نشریه ماهانه شاخص‌های کلان اقتصادی و اجتماعی کشور؛
- تهیه گزارشات وضعیت بازار کار؛
- تحلیل وضعیت آمارهای بخش کشاورزی و انتشار در سایت سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳؛
- تهیه و ارائه گزارش عملکرد سالانه مرکز آمار ایران و اطلاع رسانی از طریق درگاه ملی آمار؛
- تهیه و ارائه گزارش عملکرد اجرای قانون برنامه ششم توسعه کشور به سازمان برنامه و بودجه کشور؛
- تهیه و ارائه گزارش عملکرد مرکز آمار ایران در دولت سیزدهم.

The screenshot shows the website of the Statistical Center of Iran. The top navigation bar includes links for 'New Publications', 'Statistical Yearbook', 'Statistical Yearbook of Iran', 'Statistical Yearbook of Iran', 'Statistical Yearbook of Iran', and 'Statistical Yearbook of Iran'. The main content area is titled 'New Publications' and lists several publications with their titles and dates. The sidebar on the left contains a search bar and a list of categories including 'Statistical Yearbook', 'Statistical Yearbook of Iran', 'Statistical Yearbook of Iran', 'Statistical Yearbook of Iran', 'Statistical Yearbook of Iran', and 'Statistical Yearbook of Iran'.